

Magnús Ólafsson
87/16

ORKUSTOFNUN
Jarðhitadeild

GREINARGERÐASAFN

KRÖKUR Í ASAHREPPI, RANGÁRVALLASÝSLU
Efnasamsetning vatns í borholum

Magnús Ólafsson

Greinargerð, MÓ-87/16, Agúst 1987

KRÖKUR Í ASAHREPPI, RANGÁRVALLASÝSLU
Efnasamsetning vatns í borholum

Magnús Ólafsson

Greinargerð, NÖ-87/16, Agúst 1987

KRÖKUR Í ASAHREPPI, RANGÁRVALLASÝSLU Efnasamsetning vatns í borholum

Inngangur

Í febrúar 1986 og um veturinn 1986/87 voru boraðar níu rannsóknarholur í landi Króks í Ásahreppi, Rangárvallasýslu. Tilgangur þessara borana var tvíþættur. Í fyrsta lagi að kanna jarðhitasvæði við Lón, vestur við landamerki milli Króks og Þjórsártúns, og í öðru lagi könnun á köldu vatni til fiskeldis. Rannsóknunum þessum hefur verið lýst í Greinargerðum Orkustofnunar (Kristján Sæmundsson 1986 og 1987).

Jarðhitasvæðið við Lón er um 600 m langt með norður-suður stefnu. Mestur hluti þess er í landi Þjórsártúns, en norðurendinn er í landi Króks og suðurendinn í landi Lækjartúns. Hæstur hiti hefur mælst 32°C en talið er að rennsli vatns á hitabilinu 15-30°C nemi nokkrum lítrum á sekúndu (Greinargerð Orkustofnunar, Helgi Torfason ofl., 1985).

Sýnataka og efnagreiningar

Til að kanna efnainnihald jarðhitavatns við Lón var tekið sýni úr holu 1 í landi Króks, þann 29. maí síðastliðinn. Hiti vatnsins mældist 20°C og rennsli var áætlað um 1 l/s. Örlítið gas bólaði upp með vatninu og er það talið vera köfnunarefni. Sama dag voru einnig tekin vatnssýni úr holum 7 og 9, einkum til greininga á sýrustigi (pH), járn (Fe) og mangani (Mn). Holur 7 og 9 eru í sundinu austan við bæinn og voru þær boraðar til könnunar á köldu vatni. Sjálfrennandi vatn (um 0,1 l/s) er úr holu 7 og hiti vatnsins mældist 11°C en sýni úr holu 9 var tekið með djúpsýnataka á 50 m dýpi. Hiti í holu 9 á því dýpi er 10,7°C.

Vatnssýnin hafa nú verið efnagreind á efnaramsóknarstofu Orkustofnunar og eru niðurstöður sýndar í töflu 1.

Tafla 1. Efnasamsetning vatns (mg/kg).

Hola Dags. Númer	Hola 1 87-05-29 0036	Hola 7 87-05-29 9046	Hola 9 87-05-29 9047
Hiti, °C	20,0	11,0	10,7
pH/°C	8,07/22	9,62/22	9,60/22
SiO ₂	38,7		
Na	63,7		
K	2,51		
Ca	16,0		
Mg	4,76		
Fe	<0,025	0,025	0,04
Mn	<0,05	<0,05	<0,05
CO ₂	71,4	36,0	35,1
SO ₄	11,2	8,8	6,7
H ₂ S	<0,02	<0,02	<0,02
Cl	68,0	22,9	18,2
F	0,17		
Uppl. efni	226		
NO ₃	3,8		

Umræða

Járn- (Fe) og manganstyrkur (Mn) vatnsins er óverulegur og vatnið virðist því vera ágætlega hæft til fisk- eða seiðaeldis. Þó er talið rétt að bera efnagreininger undir fiskeldisfræðing áður en ráðist verður í fjárfrekar framkvæmdir.

Efnainnihald jarðhitavatns getur gefið upplýsingar um hita djúpt í jörðu, þar sem talið er að jafnvægi ríki milli vatns og bergsins sem vatnið streymir um. Útreikningur á slíkum efnahita bendir til þess, að vatnið úr holu 1 við Lón sé komið úr jarðlögum þar sem hiti er um 55-60°C. Það er svipaður hiti og reiknast fyrir sýni sem hafa verið tekin úr uppsprettum í landi Þjórsártúns, sunnan við holu 1. Hár styrkur magnesíums (Mg) bendir þó til þess, að talsvert magn af köldu grunnvatni hafi blandast í jarðhitavatnið áður en það náði til yfirborðs.

Heimildir

Helgi Torfason, Lúðvík S. Georgsson og Magnús Ólafsson, 1985:
Jarðhitakönnun í Þjórsáartúni í Rangarþingi.
Greinargerð Orkustofnunar, HETO-LSG-MO-85/01.

Kristján Sæmundsson, 1986: Krókur, Ásahreppi, Rangárvallasýslu.
Niðurstöður rannsóknarborana. Greinargerð Orkustofnunar, KS-86/09.

Kristján Sæmundsson, 1987: Krókur, Ásahreppi. Rannsókn á vatnsöflun til
fiskeldis. Greinargerð Orkustofnunar, KS-87/14.